

Formularze z poprzednich ćwiczeń realizują obliczenia, ale tylko w przypadku wprowadzenia poprawnych danych liczbowych. Nie są odporne na błędy użytkownika i nie wyświetlają żadnych ostrzeżeń. Aby wyeliminować te problemy konieczna jest walidacja danych pochodzących od użytkownika.

Walidacja formularzy po stronie klienta

Walidację danych można realizować po stronie klienta i po stronie serwera. Walidacja po stronie klienta zwykle realizowana jest w JavaScript i ma na celu nie tylko wygodę użytkownika ale uniknięcie przesyłania niepoprawnych danych na serwer. Tego typu zabezpieczenia można łatwo ominąć i nie można traktować ich jako środka gwarantującego bezpieczeństwo serwisu. Wszystkie dane pochodzące od użytkownika (w tym dane przekazane za pomocą formularzy), należy traktować jako potencjalnie niebezpieczne i dokonywać ich podwójnej walidacji. Walidacja po stronie serwera realizowana jest za pomocą skryptów np. PHP.

Ćw.1. Walidacja formularza

Zrealizuj walidację formularza z pliku *formularze.html*. Do walidacji wykorzystaj funkcje pomocnicze umieszczone w zewnętrznym pliku *walidacja.js*.

W pliku powinny się znaleźć funkcje odpowiadające za:

- sprawdzanie poprawności danych wpisanych do pola tekstowego m.in. z wykorzystaniem wyrażeń regularnych,
- sprawdzenie czy i który przycisk typu radio został zaznaczony,
- sprawdzenie czy i które przyciski typu checkbox zostały wybrane.

Formularz z pliku *formularze.html* uzupełnij o pola, w których zostaną umieszczone ewentualne komunikaty o błędach. Przykładowy kod źródłowy takiego formularza z odpowiednimi komentarzami może mieć postać przedstawioną na Listingu 1.

Listing 1. Formularz do walidacji uzupełniony komórkami tabeli, w których będą się wyświetlały ewentualne komunikaty o błędach

```
<form method="post" action="mailto:xxx@xxx.xx" enctype="text/plain"
      onsubmit="return sprawdz()" >
  <table>
  <tr> <td>Nazwisko: </td>
      <td><input name="nazw" size="30" id="nazw"/> </td>
      <td id="nazw_error" class="czerwone"></td>
  </tr>
  <tr> <td>Wiek:</td>
      <td><input name="wiek" size="30" id="wiek"/></td>
      <td id="wiek_error" class="czerwone"></td>
  </tr>
  <tr> <td>Państwo:</td>
      <td><select name="kraj" id="kraj">
          <option value="pl" selected="selected">Polska</option>
          <option value="gb">Wielka Brytania</option>
        </select>
      </td>
  </tr>
  <tr> <td>Adres e-mail: </td>
      <td><input name="email" size="30" id="email"/></td>
      <td id="email_error" class="czerwone"></td>
```

```

</tr>
</table>

<h4>Zamawiam tutorial z języka:</h4>
  <p><input name="php" type="checkbox" id="php"/>PHP
  <input name="c" type="checkbox" id="c"/>C/C++
  <input name="java" type="checkbox" id="java"/>Java
  <span id="produkt_error" class="czerwone"></span></p>

<h4>Sposób zapłaty:</h4>
  <p><input name="zaplata" id="zaplata" type="radio" value="euro" />eurocard
  <input name="zaplata" type="radio" value="visa" />visa
  <input name="zaplata" type="radio" value="przelew" />przelew bankowy
  <span id="zaplata_error" class="czerwone"></span><br />
<input type="submit" value=" Wyślij " />
<input type="reset" value=" Anuluj " /></p>
</form>

```

Zauważ, że w formularzu na **czerwono** oznaczono elementy, w których będą się pojawiały komunikaty o ewentualnych błędach. Każde z pól formularza posiada atrybut **name** a te, które będą poddawane walidacji również atrybut **id**. Funkcje walidujące, wykorzystują metody `getElementById` lub `getElementsByName` do pobrania wartości badanego pola formularza. Walidacja powinna być realizowana za pomocą pomocniczych funkcji umieszczonych w pliku **walidacja.js**, który należy dołączyć do dokumentu HTML znacznikiem `<script>` wewnątrz elementu `<head>`. Całą walidację realizuje funkcja `sprawdz()`, która jest wywoływana w znaczniku `<form>` tuż przed przekazaniem danych na serwer. Akcja wysłania danych z formularza jest rozpoczynana po kliknięciu na przycisk typu submit. Przechwycenie tego zdarzenia umożliwia atrybut `onsubmit` znacznika `form`. W zależności od wyniku zwróconego przez funkcję `sprawdz()`, dane z formularza zostaną przesłane na serwer lub pojawią się stosowne komunikaty o błędach. Pomocnicze funkcje pokazano na Listingu 2 a przykładowy efekt walidacji na rys.1.

Listing 2. Plik walidacja.js

```

function sprawdzPole(pole_id,obiektRegex) {
  //Funkcja sprawdza czy wartość wprowadzona do pola tekstowego
  //pasuje do wzorca zdefiniowanego za pomocą wyrażenia regularnego
  //Parametry funkcji:
  //pole_id - id sprawdzanego pola tekstowego
  //obiektRegex - wyrażenie regularne
  //-----
  var obiektPole = document.getElementById(pole_id);
  if(!obiektRegex.test(obiektPole.value)) return (false);
  else return (true);
}

function sprawdz_radio(nazwa_radio){
  //Funkcja sprawdza czy wybrano przycisk radio
  //z grupy przycisków o nazwie nazwa_radio
  //-----
  var obiekt=document.getElementsByName(nazwa_radio);
  for (i=0;i<obiekt.length;i++)
  {
    wybrany=objekt[i].checked;
    if (wybrany) return true;
  }
  return false;
}

```

```
function sprawdz_box(box_id)
{ //Funkcja sprawdza czy przycisk typu checkbox
  //o identyfikatorze box_id jest zaznaczony
  //-----
  var obiekt=document.getElementById(box_id);
  if (obiekt.checked) return true;
  else return false;
}

function sprawdz()
{ //Funkcja realizująca sprawdzanie całego formularza
  //wykorzystując funkcje pomocnicze
  //-----
  var ok=true; //zmienna informująca o poprawnym wypełnieniu formularza
  //Definicje odpowiednich wyrażeń regularnych dla sprawdzenia
  //poprawności danych wprowadzonych do pól tekstowych
  obiektNazw = /^[a-zA-Z]{2,20}$/; //wyrażenie regularne dla nazwiska
  obiektEmail =
    /^[a-zA-Z0-9]+([a-zA-Z0-9_-])*@[a-zA-Z0-9_-]+(\.[a-zA-Z0-9_-]+)+$/;
  obiektWiek= /^[1-9][0-9]{1,2}$/;

  //Sprawdzanie kolejnych pól formularza.
  //w przypadku błędu - pojawia się odpowiedni komunikat
  if (!sprawdzPole("nazw",obiektNazw))
  {   ok=false;
      document.getElementById("nazw_error").innerHTML=
        "Wpisz poprawnie nazwisko!";
  }
  else document.getElementById("nazw_error").innerHTML="";

  //Uzupełnij - sprawdź kolejne pola formularza
  // if ...

  return ok;
}
```

Ćw.2. Walidacja i zebranie danych z wypełnionego formularza

Zmodyfikuj funkcję `sprawdz()` tak aby po sprawdzeniu danych ale przed ich wysłaniem pojawiało się okno z informacją jakie dane użytkownik wprowadził do formularza (Rys.2). Aby uniknąć sprawdzania czy wybrano przycisk z grupy radio – zaznacz za pomocą atrybutu `checked="checked"` jeden z nich jako wybór domyślny. Będziesz potrzebować dodatkowej funkcji JavaScript, która sprawdzi, który z przycisków grupy radio został wybrany. Rys.2 pokazuje efekt działania zmodyfikowanej funkcji `sprawdz()`.

Wskazówka!

W funkcji `sprawdz()` zadeklaruj kolejną zmienną lokalną, w której będziesz zbierał dane z formularza np.:

```
var dane="Dane z wypełnionego przez Ciebie formularza:";
Dla każdego pola, po poprawnej jego walidacji, uzupełnij łańcuch z danymi:
dane+="\nNazwisko: "+...
```

Szybki kurs HTML

Podstawy Tabele Formularze Galeria

Podstawowe znaczniki

- <form> - znacznik podstawowy zawierający pola formularza
- <input> - znacznik umożliwia wstawienie różnych pól (pole tekstowe, przycisk typu radio, przycisk typu checkbox) w zależności od wartości jego atrybutu type
- <select> - pole formularza typu lista rozwijana
- <textarea> - pole formularza typu obszar tekstowy
- <button> - pole formularza typu przycisk

Przykładowy formularz HTML:

Nazwisko: Wpisz poprawnie nazwisko!

Wiek: Wpisz poprawnie wiek!

Państwo:

Adres e-mail: Wpisz poprawnie email

Zamawiam tutorial z języka:

☐ PHP ☐ C/C++ ☐ Java Musisz wybrać produkt!

Sposób zapłaty:

☐ eurocard ☐ visa ☐ przelew bankowy Musisz wskazać sposób płatności!

©BP 2012

Rys.1. Wynik walidacji

Szybki kurs HTML

Podstawy Tabele Formularze Galeria

Podstawowe znaczniki formularza HTML to:

- <form> - znacznik podstawowy zawierający pola formularza
- <input> - znacznik umożliwia wstawienie różnych pól (pole tekstowe, przycisk typu radio, przycisk typu checkbox) w zależności od wartości jego atrybutu type
- <select> - pole formularza typu lista rozwijana
- <textarea> - pole formularza typu obszar tekstowy
- <button> - pole formularza typu przycisk

Przykładowy formularz HTML:

Nazwisko:

Wiek:

Państwo:

Adres e-mail:

Zamawiam tutorial z języka:

☒ PHP ☒ C/C++ ☒ Java

Sposób zapłaty:

☒ eurocard ☐ visa ☐ przelew bankowy

©BP 2012

JavaScript

Dane z wypełnionego przez Ciebie formularza:

Nazwisko: Abacki
Wiek: 21
Kraj: pl
email: aba@gmail.com
Wybrane produkty: PHP C/C++ Java
Sposób zapłaty: eurocard

Rys.2. Widok okna z informacją o poprawnie wprowadzonych danych